

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В
УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»

20-21 ЖОВТНЯ 2022 Р.
М.ЧЕРНІВЦІ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Київський університет імені Бориса Грінченка
Рівненський державний гуманітарний університет
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада Світового Конгресу
Українців (Канада)
Гданська Вища школа гуманістична (Польща)
Сучавський університет імені Штефана Чел Марє (Румунія)
Арієльський університет (Ізраїль)

СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної
конференції*

20-21 жовтня 2022 р.

Чернівці – 2022

УДК 378.011.3-051(477+4-6ЄЄ)

С 833

Друкується за ухвалою Вченої ради Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 11 від 31 жовтня 2022 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Філіпчук Георгій Георгійович, доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України;

Федірчик Тетяна Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор;

Романюк Світлана Захарівна, доктор педагогічних наук, професор;

Янкович Олександра Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент;

Шестобуз Ольга Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент;

Dr. Kierzkowska Iryna, prof. Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa
im. Wojciecha Korfatego (Польща);

Colomeischi Aurora-Adina, Phd, associate professor, Stefan cel Mare
University (Румунія).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бахмат Наталія Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка

Суржук Тетяна Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного
гуманітарного університету

С 833 **Стратегії модернізації педагогічної освіти в Україні та країнах
Європейського Союзу : Матеріали II Міжнародної науково-практичної
конференції, м. Чернівці, 20-21 жовтня 2022 року / за наук. ред.
д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім.
Ю. Федьковича, 2022. 157 с.**

ISBN 978-966-423-737-3

До збірника увійшли наукові доповіді та виступи учасників Міжнародної
науково-практичної конференції «Стратегії модернізації педагогічної освіти в
Україні та країнах Європейського Союзу», в яких проаналізовано досягнення і
сучасний стан педагогічної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу,
виокремлено актуальні проблеми її розвитку й обґрунтовано стратегії
модернізації в контексті євроінтеграційних процесів задля посилення ролі
освітньої галузі в підготовці висококваліфікованих конкурентоспроможних
фахівців для розбудови Української держави та зростання її міжнародного
авторитету в європейській спільноті.

Збірник адресовано науковцям, педагогам, студентам, аспірантам,
докторантам, широкому загалу читачів, усім, хто цікавиться проблемами
розвитку вищої освіти.

УДК 378.011.3-051(477+4-6ЄЄ)

Відповідальність за зміст матеріалів та літературні джерела несуть автори.

ISBN 978-966-423-737-3

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

ЗМІСТ

Аніщенко Олена	8
Ціннісно-мотиваційний аспект гендерної культури андрагога	
Бигар Віталія, Бигар Ганна	11
Проблема психічного здоров'я учнів молодшого шкільного віку в умовах воєнного стану	
Білоус Олена	15
Педагогічна рефлексія в системі професійно-особистісного становлення вчителя	
Величко Ольга	19
Виховання особистості учня засобами музейної педагогіки	
Гапон Леся	22
Модернізація змісту методики навчання української мови в умовах упровадження Нової української школи	
Гулько Олена	24
Компонентно-структурний склад моделі розвитку лідерських якостей здобувачів вищої освіти у процесі здійснення студентського самоврядування	
Davidovitch Nitza	28
Online teaching and learning in uncertain times: challenges and ways of coping with the new reality in higher education spheres of study – where do students study?	
Донченко Наталія, Паламар Світлана	38
Розвиток предметно-методичної компетентності у вчителів початкових класів	

Зайченко Іван	43
До питання про педагогічну концептосферу Софії Русової	
Каптур Галина	47
Мовленнєва обізнаність як складник професійно-комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкових класів	
Катеринюк Христина, Гордійчук Оксана	51
Значення психолого-педагогічного супроводу учнів інклюзивних класів у вітчизняній та зарубіжній літературі	
Киселиця Оксана, Богданюк Антоніна	56
Сучасні підходи до професійно-особистісного розвитку педагога	
Kierzkowska Iryna	60
Kształcenie pedagogów w zakresie kształtowania postaw obywatelskich uczniów.	
Костащук Оксана	66
Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів на етапі професійної підготовки	
Лещенко Оксана, Паламар Світлана	69
Формування інклюзивної компетентності вчителя початкової школи	
Лук'яник Людмила	73
Впровадження технологій критичного мислення в НУШ на уроках літературного читання	
Лук'янова Лариса	76
Домінанти розвитку педагогічної освіти в Україні і зарубіжжі	

Максимюк Альона	81
Професійна підготовка майбутніх хореографів в країнах Балтії	
Мафгин Лариса	86
Роль курсу «Етнопедагогіка України» у фаховій підготовці майбутніх учителів початкової школи	
Мойсеєнко Раїса	93
Особливості професійної підготовки вчителів початкових класів в Австрії	
Нікула Наталя	96
Формування соціокультурних цінностей майбутніх педагогів у освітньому просторі університету	
Палійчук Оксана, Шоліна Тетяна	99
Сертифікація як інструмент моніторингу та удосконалення якості освіти	
Петришина Ольга	103
Формування цифрової компетентності педагогів-словесників у процесі професійної підготовки	
Пірен Марія	106
Освітньо-технологічне осмислення стратегії подолання викликів у територіальних громадах сьогодення на демократичних засадах	
Постригач Надія	113
Трансформація змісту педагогічної освіти в країнах Південної Європи	
Предик Аліна	116
Методика організації формувального оцінювання молодших школярів в умовах дистанційного навчання	

Романюк Світлана	121
Концептуальні засади розвитку вищої педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу і України	
Руснак Іван, Василик Марина	127
Педагогічні основи іншомовної освіти майбутніх фахівців у європейському освітньому просторі	
Сіранчук Наталія	134
Реалізація компетентнісного підходу в освіті країн Європейського Союзу та України	
Сливка Лариса	138
Педагогічний нагляд за здоров'язбережувальним вихованням учнів загальноосвітніх шкіл у польському освітньому просторі	
Суржук Тетяна, Костолович Тетяна	141
Підготовка майбутніх учителів до формування в учнів початкових класів уміння вчитися	
Тимчук Людмила, Пенішкевич Олександра	145
Формування морально-правових основ світогляду молоді в процесі навчання задля самостійної демократичної України	
Філіпчук Наталія, Грищенко Юлія	153
Формування національних цінностей у змісті сучасної освіти: вітчизняний і Європейський досвід	
Філіпчук Георгій	158
Європейськість в освітній стратегії України	
Цуркан Таїсія, Клим Марина	166
Сутність та структура професійно значимих цінностей педагога	

Чорнойван Ганна	172
Професійний розвиток науково-педагогічних працівників у контексті розширення кадрової автономії університетів	
Шевчук Кристина, Тирон Оксана	175
Зворотній зв'язок із студентами в процесі організації дистанційного навчання	
Шестобуз Ольга	178
Мультимедійні технології на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах	
Шульга Альона	182
Використання інструментів зворотного зв'язку зі студентами під час дистанційного навчання	
Шумілова Ірина	186
Педагогічна складова формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи	
Ярошенко Ольга	192
Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників як складник внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	

Христина Катеринюк
магістрантка спеціальності «Початкова освіта»,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича,
Україна
kateryniuk.khrystyna@chnu.edu.ua

Оксана Гордійчук
кандидат педагогічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Україна
o.hordiichuk@chnu.edu.ua

Khrystyna Kateryniuk
Master's student of the specialty «Primary education»
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
Ukraine
kateryniuk.khrystyna@chnu.edu.ua

Oksana Hordiichuk
PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Yurii Fedkovych Chernivtsi National University
Ukraine
o.hordiichuk@chnu.edu.ua

ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ УЧНІВ ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

THE IMPORTANCE OF PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF PUPILS OF INCLUSIVE CLASSES IN DOMESTIC AND FOREIGN LITERATURE

Ключові слова: супровід, підтримка, психолого-педагогічний супровід.

Актуальність окресленої науково-практичної проблеми спричинена тим, що перед сучасною школою постає проблема не просто підготувати учнів до майбутньої самостійної трудової діяльності, озброїти їх окремими знаннями та вміннями, а значною мірою забезпечити гармонійний розвиток особистості, підготувати до самоосвіти та саморозвитку. Тому на допомогу дитині приходять дорослі, які можуть надати різноманітну підтримку, в силу своєї соціальної, професійної компетентності. Ця необхідність психологічної та педагогічної підтримки у розвитку дітей всіх категорій і в різних типах закладів освіти призвела до появи такого терміну, як «психолого-педагогічний супровід».

Вклад основного матеріалу дослідження. Термін «супровід» (від англ. «guideness») - означає певний взаємозв'язок, спільність та спрямованість до дії. Використовуючи морфологічний аналіз слова, можна побачити взаємопов'язані частини, що означають значення, близькі за змістом. Корінь «від» походить від слова «водити», та означає здатність до взаємодії, спрямування руху. Сучасним англійським аналогом поняття «супровід» є категорія «client management» та «case management», - що трактується як «ведення клієнта» та «ведення випадку». Це, в свою чергу, означає, що така діяльність спрямована на підтримку конкретної соціальної групи або індивіда.

Так, Є. І. Казакова одна з перших авторів розглядала термін «супровід», як допомогу і підтримку. «Супроводжувати», за словами науковиці, означає «бути поряд із дитиною, навчити її самостійності та спонукати до неї, радіти разом з дитиною її успіхам, а не вести за руку і вирішувати все за неї» [2, с.2].

Розгорнуте визначення «психологічного супроводу» дала Жук Т.В., вказавши, що «супроводжувати дитину – це означає рухатися поряд з нею і разом з нею, іноді трохи попереду, якщо потрібно вказати на можливий шлях. Дорослий спостерігає і прислухається, фіксує досягнення і труднощі, а потім допомагає порадою і власним прикладом. При цьому дорослий не має нав'язуватися, контролювати, а допомагати тільки тоді, коли дитина розгубиться і попросить допомогу» [5, с.17].

У сучасному суспільстві поняття супроводу розглядається в різних аспектах. Одним із видів супроводу, який виділяють науковці є психолого-педагогічний супровід. У цьому аспекті розуміється сукупність соціально-психологічної та педагогічної діяльності на основі певної методології, яка забезпечує сучасну якість освіти. Так, Міністерством освіти і науки України від 08.06.2018 видано наказ: «Про затвердження Примірного положення про Команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». У Примірному положенні передбачено склад учасників (постійних та залучених) команди психолого-педагогічного супроводу, а також особливості діяльності кожного фахівця. Зазначено, що команда психолого-педагогічного супроводу формується для кожної дитини з ООП, що навчається в інклюзивному освітньому середовищі ЗЗСО [4, с.2].

Здійснений нами аналіз джерельної бази продемонстрував, що поняття «психолого-педагогічний супровід» у сучасній педагогіці набуває все більшого значення, розглядається в контексті гуманістичного підходу, позаяк, його застосування продиктоване необхідністю інтеграції дітей з ооп в умови ЗЗСО, надання їм підтримки, допомоги, захисту, формування їх самостійності для подальшого життя в соціумі.

У контексті нашого дослідження, мамо на меті дослідити більш детальніше дефініцію «педагогічна підтримка» та способи її надання. Так, способи та методи педагогічної підтримки розроблялися педагогами-новаторами Ш.А. Амонашвілі, І.П. Волковим, Є.І. Ільїним, та ін. У вітчизняній педагогіці вони обґрунтовували необхідність гуманних взаємин між учасниками педагогічного процесу. Крім того, в основі підтримки, на думку авторів, варто враховувати такі критерії, як: прийняття особи, емпатійне розуміння та відкрите, довірливе спілкування з нею. Невід'ємною складовою мають стати: безпосереднє спілкування з дитиною, підтримка діалогу, розуміння її потреб та прагнень, прийняття такою, якою дитина є [1].

Луценко О.І. та Поворознюк С.І. наголошували на таких принципах підтримки, які будуть закладені в професійній позиції педагога, а саме: любов до дитини, безумовне прийняття її як особистості. А прояв теплоти, чуйності, милосердя, терпіння,

співпереживання мають стати невід'ємною частиною цих норм. Педагоги мають бачити і чути дітей, вміти прощати, говорити з ними по-товариськи, поважати гідність кожної дитини, вселяти довіру. Норми педагогічної підтримки передбачають розуміння інтересів дитини, очікування успіху у вирішенні проблем, готовність надати допомогу. Принциповою позицією педагога маємо на увазі схвалення самостійності дітей, заохочення незалежності та впевненості у власних силах, готовність та здатність бути на боці дитини [3, с.49].

Висновки. Здійснений аналіз наукових досліджень дозволяє нам констатувати, що супровід – це цілісний процес підтримки та допомоги особистості вихованця в період становлення та розвитку за допомогою системи дій освітян. Психолого-педагогічний супровід учнів інклюзивного класу є надважливим, адже в роботі з дітьми з ООП. Щоб ця робота була якісною, необхідними складовими є: міждисциплінарний командний підхід, функціонально-рольова діяльність кожного фахівця (консультанта) ІРЦ, можливість тісної співпраці з батьками учнів з ООП, як рівноправних членів команди супроводу.

Література

1. Електронний ресурс. Психолого-педагогічний супровід і підтримка в умовах модернізації освітньо-виховного простору. <http://osvita.ua/school/method/upbring/1334/>

2. Єрьоменко О. А. Сутність педагогічного супроводу освітнього процесу. 2012. С.5.

3. Луценко О.І., Поворознюк С.І., Богущ А.М. Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб: концепція, методика, технології : навчально-методичний посібник. Київ , 2018. С.213.

4. Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 від 08.06.2018 року «Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu->

ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti

5. Жук Т.В., Іллященко Т.Д., Каменщук Т.Д., Якимчук Г.В., Обухівська А.Г. Психолого-педагогічні засади технологій супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі їх соціальної інтеграції . Кол. монографія . Київ. 2020. С.113.